
Въпрос № 16. Изпълнение на административни задължения.

I. План

1. Понятие и същност на изпълнението на административни задължения
2. Предмет на изпълнението.
3. Срок на изпълнението.
4. Място и начин на изпълнението.
5. Актове, подлежащи на изпълнението.
6. Видове изпълнение.

II. Нормативни източници

чл. 15; чл. 41, членове 44–46; чл. 50 от Закона за нормативните актове
чл. 60; чл. 61; чл. 90, ал. 1; чл. 166, ал. 1; чл. 270 от Административнопроцесуалния кодекс

III. Изложение

1. Понятие и същност на изпълнението на административни задължения

Изпълнението на административноправни задължения представлява осъществяване на административни правоотношения, възникнали от едни или други юридически факти, уредени от административното право¹.

Изпълнението на административни задължения има следните характеристики:

- Нормативната уредба на изпълнението се съдържа в АПК.
- Това е един административен юридически факт, който оказва въздействие върху правната действителност.
- С изпълнението се преустановява съществуващата административноправна връзка между административния орган и задълженото лице (физическо лице, юридическо лице или административен орган).

2. Предмет на изпълнението

Изпълнението на административноправните задължения намира следните проявления:

- да се направи нещо (*facere*),
- да не се направи нещо (*non facere*) или
- да се даде нещо (*dare*).

Задължение да се направи нещо (*facere*) намира израз в следните примери:

⇒⇒⇒⇒ Задължение за изпращане от възложителите на обществени поръчки за публикуване на обявление за възлагане на поръчка за срок до тридесет дни след сключване на договор за обществена поръчка или рамково споразумение е изпълнено с акта на изпращането в посочения срок на обявлението за публикуване.

¹ Дерменджиев, И., Д. Костов, Д. Хрусанов. *Административно право на Република България: обща част. 5-то доп. изд.* София: Сиби, 2010, 201.

➡➡➡ Задължението на основание заповед на началника на РДНСК за премахването на незаконен строеж, адресирана до изпълнителя на строежа².

➡➡➡ Задължение за доброволно освобождаване на общинско жилище поради изтекъл срок на настанителна заповед³.

Задължението да се бездейства (*non facere*) се реализира по следните начини:

➡➡➡ Неносенето на облекло, прикриващо частично или скриващо напълно лицето, е изпълнение на административно задължение за бездействие.

➡➡➡ Забрана пътните превозни средства да преминават през железопътен прелез при сигнал от мигаща червена светлина.

➡➡➡ Въздържане от замърсяване на природата.

Задължението да се предостави нещо (*dare*) намира израз в следното:

➡➡➡ Лицата, които произвеждат предварително опаковани продукти или бутилки, извършват контрол на нетните количества на продуктите и на действителните вместимости на бутилките за оценяване на съответствието им с изискванията към тях. Те съхраняват и предоставят при поискване от Държавната агенция за метрологичен и технически надзор документите, съдържащи резултатите от контрола и предприетите коригиращи действия. Тяхното административно задължение е изпълнено с предоставянето на поисканата от административния орган информация.

➡➡➡ Задължение за довносяне на данък върху добавената стойност (ДДС) и лихви за просрочие⁴.

Административното право обсъжда изпълнението на валидни, съществуващи административноправни задължения, произтичащи от признати от административното право юридически факти. Източници на тези задължения могат да са:

- всички видове административни актове,
- споразумения пред административен орган и съд и сключените административни договори;
- юридически събития – природно бедствие, когато всяко физическо лице е длъжно да понесе ограниченията във връзка с обявено бедствено положение, произтичащи от мерките, приложени от компетентните служби при провеждане на дейностите по защитата.

По отношение на административните актове трябва да са спазени петте изисквания за законосъобразност: да е издаден от компетентен орган, в предвидената от закона форма, в съответствие с материалноправната норма и съобразно административно-производствените правила, преследвайки целите на административния закон. Законосъобразните административни актове притежават изпълнителна сила, която произтича от закона (*изпълняемост*).

3. Срок на изпълнението

Изпълнението на административното задължение може да настъпи, ако е станало изискуемо. Изискуемостта настъпва, когато адресатът на административния акт *не разполага повече с възможност да избира момента, в който да изпълни доброволно задължението си, когато:*

- а) в правната норма или в изпълняемия административен акт е предвиден срок за доброволно изпълнение на задължението;

² Решение от 26.1.2011 г. по адм. д. № 116 от 2011 г. на Административен съд – Бургас.

³ Решение № 4026 от 12.7.2012 г. по адм. д. № 5879 от 2012 г. на Административен съд – София–град.

⁴ Решение № 159 от 26.3.2008 г. по адм. д. № 96 от 2008 г. на Административен – София–област.

б) административният акт не е станал окончателен.

Сроковете, в които адресатите на индивидуалните административни актове могат доброволно да изпълнят задълженията, са съобразени с естеството на изпълняваните задължения и се посочват директно в *специалната правна норма* или в *самия административен акт*:

⇒ Законът за забрана на химическото оръжие и за контрол на токсичните химически вещества и техните прекурсори предвижда, че лице, което произвежда, придобива, съхранява или употребява химическо вещество от определен вид, е длъжно да представя в междудомствената комисия два пъти годишно – не по-късно от 1 март и от 1 октомври – информация и данни за вида и количеството на химическото вещество и за обекта, на който се извършват тези дейности (членове 13–15).

⇒ Всяка година до 31 март лицензираните доставчици представят в Държавната агенция за закрила на детето в електронен формат отчет за дейността си, свързан с предоставяната от тях социална услуга за деца за предходната календарна година (чл. 43е, ал. 5 от Закона за закрила на детето).

⇒ Общините предоставят ежедневна информация по електронен път на Министерството на финансите по въпросите на публичните финанси (чл. 5а, ал. 1 от Закона за местните данъци и такси).

Когато административният акт не съдържа указания, свързани с времето на неговото изпълнение, важи принципът, че моментът на изпълнението на задължението настъпва *веднага след узнаването за възникването на това задължение* – адресатът е длъжен веднага да извърши дължимото поведение – да направи нещо, да се въздържа от извършването на нещо, да даде нещо. Изпълнението трябва да е *постижимо*.

Когато административният акт *определя точната дата и час или период от време* на изпълнение на административноправното задължение, дължимото поведение трябва да *бъде реализирано в определения момент или период*. Ако адресатът на акта (индивидуален, общ или нормативен) предприеме действие по-рано или по-късно, ще е налице неизпълнение:

⇒ Във връзка с обект: Ремонт на пътното платно на ул. „Монтевидео“ в участъка от ул. „Боряна“ до ул. „Акад. Константин Пашев“ и на основание заповед на кмета на Столична община от **00:00 часа на 16.10.2017 г. до 24:00 часа на 15.12.2017 г. се удължава въведената временна организация на движение по автобусна линия № 73** (по действащия временен маршрут), както следва:

- в посока ж. к. „Овча купел“ – по маршрута си до кръстовище бул. „Никола Петков“ и ул. „Монтевидео“, направо по бул. „Никола Петков“, по ул. „Бойчо Бойчев“, надясно по пътната връзка към ж. к. „Овча купел“, наляво по бул. „Президент Линкълн“, надясно по ул. „Монтевидео“ до обръщателното ухо за № 45 в кв. „Овча купел“.
- в посока ж. к. „Гоце Делчев“ – от обръщателното ухо за № 45 по ул. „Монтевидео“, наляво по бул. „Президент Линкълн“, надясно по пътната връзка към бул. „Никола Петков“, по бул. „Никола Петков“, наляво по ул. „Любляна“, надясно по бул. „Овча Купел“ и по маршрута си до ж. к. „Гоце Делчев“. Осъществяването на движение по автобусна линия № 73 по друг маршрут преди или след този период от време е неизпълнение на административно задължение, произтичащо от общ административен акт. Неизвършването на действията в посочения в акта момент или период води до неизпълнение на акта, защото обществената потребност от желаното в акта поведение на адресатите е отминала – ремонтът е приключил и маршрутът на автобуса ще е постоянният.

Най-често изпълнението на административноправното задължение не предвижда изрично в закона или в административния акт точния момент на изпълнение:

⇒ Лицата, които произвеждат, обработват, складираат или използват радиоактивни вещества и други източници на йонизиращи лъчения или управляват радиоактивни отпадъци, са длъжни

да представят *периодична информация* на председателя на Агенцията за ядрено регулиране за отчетните данни (чл. 72, ал. 1, т. 2 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия).

При срочни административноправни задължения е възможно същите да се изпълнят преди или след установения срок *със съгласието на административния орган*, ако съществува необходимост от задоволяване на определен публичен интерес.

Индивидуалният административен акт влиза в сила, ако отговаря на условията за валидност. Моментът на влизане в сила и моментът на настъпване на изпълняемостта на индивидуалния административен акт може да бъде различен за различните административни актове и различните участници в административните правоотношения, в които те участват.

Изпълняемостта на акта настъпва *веднага* след неговото издаване за органа, който го е издал.

Изпълняемостта на индивидуалния административен акт за адресатите на акта настъпва от момента на узнаването.

Разпоредбата на чл. 273а, ал. 2 от АПК е препращаща норма към чл. 61, ал. 1, която, от своя страна препраща към чл. 18а от АПК. Общото правило за връчване на съобщенията при издаването на индивидуални административни актове е уредено в чл. 61 от АПК. За разлика от нормативните административни актове, при индивидуалните административни актове моментът на узнаването зависи от връченото по надлежния ред съобщение, че актът е издаден. *Връчването* на съобщението на всички заинтересувани страни трябва да *се извършва в тридневен срок от издаването на акта*. Индивидуалният административен акт (при това става въпрос за всеки административен акт без разлика във формата, в която е издаден⁵), съответно отказът да се издаде акт, се съобщава в тридневен срок от издаването му на всички заинтересовани лица, включително на тези, които не са участвали в производството (чл. 61, ал. 1 от АПК). Нормата е императивна и е създадена да гарантира правата на страните в административното производство. Срокът за съобщаване на административния акт е *инструктивен* и нарушаването му не води нито до накърняване правата на адресата на акта, нито до незаконосъобразност на индивидуалния административен акт⁶. Ако страната е присъствала при издаването на акта, тя трябва да удостовери с подписа си, че съдържанието на акта ѝ е известно.

Трябва да се акцентира върху факта, че при информирането за издадения акт, имащ за адресат заинтересованата страна по АПК, е *недопустимо съобщенията на администрацията да се връчват на други лица, след като страната не ги е упълномощила за това*⁷.

Първият ефект от уведомлението е, че от датата на извършването му за адресата на акта започва да тече срок за оспорване, който е преклузивен и неспазването на който води до погасяване на субективното право на оспорване. Изключително сериозната последица от неспазването на срока – загуба на възможността по съдебен ред да се осъществи защита на материалното право, предмет на акта, е причина законодателят да е наложил строги правила за установяване на съобщаването. Тяхното спазване е оборима законова презумпция за надлежното уведомяване на адресата на акта, а съответно и за спазване на законово гарантираните му права. Неизпълнението им е основание да се приеме, че релевантният юридически факт – съобщаването, не е настъпил, поради което не са се породили и свързаните с него правни последици – не е започнал да тече срокът за упражняване на субективното право на жалба⁸.

⁵ Определение № 6810 от 9.6.2015 г. по адм. д. № 5367 от 2015 г. на ВАС, VII отделение.

⁶ Решение № 1046 от 23.1.2013 г. по адм. д. № 11453 от 2012 г. на ВАС, II отделение.

⁷ Решение № 6875 от 10.6.2015 г. по адм. д. № 4086 от 2015 г. на ВАС, VII отделение.

⁸ Определение № 1978 от 9.2.2011 г. по адм. д. № 13124 от 2010 г. на ВАС, VII отделение.

Съобщаването е процесуално действие⁹ на административния орган и е само един от начините за научаване на факта от заинтересованите, че е издаден индивидуален административен акт, и на неговото съдържание. Поради това неизпълнението изобщо (или неизпълнението в срок) от органа на задължението му по чл. 61, ал. 1 от АПК не може да доведе до отмяна на акта (аргумент в тази насока ни дава и чл. 162, ал. 1 АПК, от който е видно, че несъобщеният акт може да се доведе до знание на засегнатите и от съда). Още повече, че това процесуално нарушение не би могло да се отрази на съдържанието на крайния акт, тъй като следва по време издаването му¹⁰.

Съобщаването може да се извърши чрез алтернативно предвидените начини¹¹ в чл. 18а от АПК: чрез устно уведомяване, по разпореждане на административния орган или съда, което се удостоверява писмено с подпис на извършилото го длъжностно лице. Писменото удостоверяване се прилага към преписката или делото и на адресата се съобщава, че може да получи документите или книгата в 7-дневен срок, след изтичането на който те се смятат за връчени (чл. 18а, ал. 7 от АПК). Съгласно досегашната съдебна практика по АПК задължително е административният акт да се съобщи, а *не да се връчи* на адресатите и заинтересованите страни¹² акта.

Лицето, по чиято инициатива започва едно административно производство, е длъжно да посочи *определен обем от информация* – пълното си име и адрес, както и да предостави телефон, факс или адрес за електронна поща, ако разполага с такива. Това задължение произтича от нормата на чл. 29, ал. 2 от АПК и се отнася както до гражданите, така и до техните организации. Посочването на адрес за кореспонденция, различен от адреса на управление на търговско дружество, е правна възможност, чиято цел е да обезпечи нужната комуникация и размяна на книга между страните. Когато лицето е преценило, че уведомяването му би било затруднено или неудобно и е посочен адрес за кореспонденция, приемайки, че така правата му в административното производство биха били по-добре защитени, и изрично е уведомило административния орган, последният не може да пренебрегне желанието на лицето – инициатор на производството, изпращайки съобщенията на друг адрес¹³. В случая предоставената от адресата на акта информация има обвързваща сила за административния орган. Когато съобщаването не може да бъде извършено устно, то се извършва чрез връчване на последния адрес, посочен от страната, или при липса на такъв – на адреса, на който страната е получавала съобщения или е била призована за последен път в производството. Когато няма адрес, който страната е посочила или на който е получавала съобщения или е била призовавана, на страната се връчват съобщения:

1. за граждани – по настоящия адрес, а при липса на такъв или когато не могат да бъдат намерени на този адрес – по постоянния адрес; ако и по постоянен адрес няма кой да получи съобщението, се връчва по месторабота;

2. за организации – ако са вписани в нормативно уреден регистър – на вписания в регистъра адрес (чл. 18а, ал. 8 от АПК). Тази норма се прилага, когато комуникацията не е осъществена по електронен път¹⁴.

Когато страната не може да бъде намерена на адреса и не се намери лице, което е съгласно да получи съобщението, съобщаването се извършва чрез залепване на уведомление на вратата или на пощенската кутия, а когато до тях не е осигурен достъп –

⁹ Определение № 4191 от 26.03.2013 г. по адм. д. № 3112 от 2013 г. на ВАС, VII отделение.

¹⁰ Решение № 9215 от 21.06.2013 г. по адм. д. № 11325 от 2012 г. на ВАС, III отделение.

¹¹ Решение № 7664 от 30.05.2012 г. по адм. д. № 14935 от 2011 г. на ВАС, VI отделение.

¹² Решение № 10488 от 10.07.2013 г. по адм. д. № 14105 от 2012 г. на ВАС, V отделение.

¹³ Решение № 17140 от 18.12.2013 г. по адм. д. № 7206 от 2013 г. на ВАС, VII отделение.

¹⁴ Янкулова, С., Т. Николова. Промените в Административнопроцесуалния кодекс 2018. София: Труд и право, 2018, 73.

на входната врата или на видно място около нея. Когато има достъп до пощенската кутия, съобщението се пуска и в нея. В съобщението се посочва, че документите или книгата са оставени в канцеларията на органа или на съда и могат да се получат в едноседмичен срок. Документите или книгата се смятат за връчени с изтичането на срока за получаването им от канцеларията на органа или на съда (чл. 18а, ал. 9 от АПК).

Когато съобщаването в производството пред административния орган не може да бъде извършено по реда на предходните хипотези, съобщението се поставя на таблото за обявления или в Интернет страницата на съответния орган за срок, не по-кратък от 7 дни, след изтичането на който съобщението се смята за връчено (чл. 18а, ал. 10 от АПК).

Изпълнението на всяка една от уредените процедури съставлява *фикция* за редовното уведомяване на заинтересованото лице за постановения административен акт. Необходимо условие за тяхното приложение е лицето да не бъде намерено на посочения адрес или адресът да е неизвестен за органа¹⁵.

Правилата за изпълнителната сила на административния акт се прилагат, когато по закон се допуска *предварително изпълнение* на съдържащите се в тях административноправни задължения. Специална правна норма може да предвиди изпълнение на издаден административен акт, преди той да е влязъл в сила (чл. 60, ал. 1 от АПК):

➤ Наличието на държавна нужда, която не може да бъде задоволена по друг начин, се установява с влязъл в сила подробен устройствен план, предвиждащ изграждане на обекти за задоволяване на държавни нужди, или с одобрен подробен устройствен план, който предвижда изграждане на национален обект, за който е налице влязло в сила разпореждане за допускане на предварително изпълнение, или по друг начин, предвиден в закон (чл. 33 от Закона за държавната собственост).

➤ Комисията за регулиране на съобщенията включва разпореждане за предварително изпълнение при условията на чл. 60 от Административнопроцесуалния кодекс при издаване на следните индивидуални административни актове:

1. решения, с които се изисква информация от предприятията, необходима за анализ на съответни пазари;
2. решения за определяне и анализ на съответни пазари, за определяне на предприятия със значително въздействие на съответен пазар, за налагане на специфични задължения на предприятия със значително въздействие на съответен пазар и за налагане на временни задължения;
3. решения, отнасящи се до изпълнението на наложени специфични задължения на предприятия със значително въздействие на съответен пазар;
4. решения по спорове между предприятия;
5. решения, с които комисията издава разрешение на кандидата, спечелил конкурса за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър, за осъществяване на електронни съобщения чрез електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване (чл. 35, ал. 6 от Закона за електронните съобщения).

➤ Принудителните административни мерки по опазването на жизнената среда от вредно въздействащите върху здравето на човека биологични, химични, физични и социални фактори подлежат на предварително изпълнение (чл. 45, ал. 1, изр. 2 от Закона за здравето).

Разпореждането, с което се допуска предварително изпълнение, може да се обжалва чрез административния орган пред съда в тридневен срок от съобщаването му, независимо дали административният акт е бил оспорен (чл. 60, ал. 4 от АПК).

¹⁵ Решение № 260 от 9.1.2014 г. по адм. д. № 11314 от 2013 г. на ВАС, VII отделение.

4. Място и начин на изпълнението

Мястото на изпълнението се посочва в самия административен акт. При отсъствието на изрично указание за това мястото на изпълнението е местонахождението на органа, издал акта.

Ако изпълнителните действия засягат недвижим имот, изпълнението се извършва по местонахождението на недвижимия имот – извършването на проверка на новострояща се жилищна сграда.

При необходимост да се предостави информация чрез документи, изпълнението на задължението се извършва в седалището на административния орган.

Изпълнението може да се осъществи *лично*. Допуска се и институтът на заменоизпълнението, което е „средство за лесно и навременно изпълнение на едно задължение“¹⁶.

Заменоизпълнение е действие до което прибегва в указанияте от закона случаи административният орган, за да извърши сам или чрез други лица задължение, което по силата на едно разпореждане на власт, е трябвало да извърши гражданинът, но не го е извършил сам в определения срок или се противопоставя да го извърши, разходите за което изпълнение са за сметка на задълженото лице и се събират принудително¹⁷.

Заменоизпълнението е вид принуда в областта на реализацията на административноправните задължения, при която длъжното поведение или вещь са същите, но действията, които трябва да се извършат по реализацията ѝ, се осъществяват от *трето лице по нареждане на административния орган* (разрушаването на незаконен строеж от органите на администрацията вместо от задълженото лице за негова сметка)¹⁸.

Изпълнението може да се осъществи и по *електронен път*, когато се свързва със задължение за използването на електронни административни услуги по реда на Закона за електронно управление.

5. Актове, подлежащи на изпълнението

Административните задължения произтичат от *утежняващ* индивидуален административен акт (заповед, решение и др.):

5.1. влязъл в сила индивидуален административен акт:

⇒ Провеждането на тренировки и учения с цел установяване състоянието на комуникационно-информационната система и готовността на екипите за реагиране при бедствия се провеждат по заповед на министъра на вътрешните работи, областния управител или на кмета на общината.

⇒ Представяне на български личен документ при поискване от компетентните длъжностни лица.

⇒ „На принудително изпълнение подлежат онези административноправни задължения, които произтичат от един влязъл във формална законна сила и станал необжалваем акт (каквито безспорно са разпорежданията за възстановяване недобросъвестно получени суми за осигурителни плащания) – чл. 268, т. 1 АПК. Административният акт влиза в сила ако не е обжалван или ако жалбата срещу него е отхвърлена от съда“¹⁹.

¹⁶ Стайнов, П. *Изпълнението на административните актове (принуждения и наказания)*. София: Придворна печатница, 1936, 11.

¹⁷ Стайнов, П. *Цит. съч.*, 10.

¹⁸ Стайнов, П. Пак там.

¹⁹ Решение № 14186 от 18.12.2008 г. по адм. д. № 7764 от 2008 г. на ВАС, VI отделение.

5.2. невязъл в сила индивидуален административен акт²⁰, за който административният орган или съдът, при нови факти и обстоятелства, настъпили след издаването на акта, са допуснали *предварително изпълнение*²¹;

5.3. общ административен акт без значение дали е влязъл в сила или не, защото оспорването на общия административен акт не спира неговото изпълнение:

⇒ Изпълнение на заповед на министъра на околната среда и водите, с която е утвърден План за управление на речните басейни за територията на Басейнова дирекция за управление на водите „Източнобеломорски район“ (ПУРБИБР), в частта относно въведена забрана за изграждане на МВЕЦ във водни тела, касаеща инвестиционни намерения на търговски дружества²².

5.4. влезлите в сила или подлежащи на предварително изпълнение решения, определения и разпореждания на административните съдилища:

⇒ Съдебно решение, с което съдът е разпоредил преписката да се върне направо на Факултетния съвет на висше училище, за да избере ново научно жури за провеждането на конкурс за избор на доцент²³.

5.5. споразумения пред административните органи по чл. 20 от АПК или пред съда по чл. 178 от АПК):

⇒ Постигнато пред съд споразумение, с което търговско дружество се задължава да изгради подземна оптична кабелна мрежа в участъците, за които е издадено удостоверение за търпимост на мрежа, след което да премахне за своя сметка въздушната си оптична мрежа²⁴.

5.6. административни договори.

6. Видове изпълнение

6.1. Доброволно

Нормалното развитие на административноправните отношения означава доброволното изпълнение на административните задължения, извършено от адресатите на административни или съдебни актове.

6.2. Принудително изпълнение на административноправни задължения

След изчерпване на доброволната форма на изпълнение на административните задължения се пристъпва към принудително изпълнение на задълженията.

Принудата е „пряка акция на администрацията“ и още привилегия на предварителното изпълнение. Тя е разглеждана като продължение на административния

²⁰ Този акт „въздейства пряко и непосредствено върху правата и законните интереси на адресата на акта“, тъй като му придава изпълнителна сила и „това изпълнение, доколкото актът не е влязъл в сила и не е станал окончателен, винаги съдържа в себе си и потенциалната възможност да причини вреди на адресата, ако впоследствие актът бъде отменен. Въпреки тази потенциална възможност законодателят в определени случаи е разпоредил изрично в правната норма, че обжалването няма суспензивен ефект“. Определение № 2267 от 20.2.2018 г. по адм. д. № 14388 от 2017 г. на ВАС, VII отделение.

²¹ Еленков, А. Изпълнение на административни актове и съдебни решения по административни дела., 2007. В: *Коментар на Административнопроцесуалния кодекс*. София: Център за обучение на адвокати „Кръстю Цончев“, 354.

²² Решение № 11154 от 29.7.2013 г. по адм. д. № 511 от 2013 г. на ВАС, Петчленен състав.

²³ Решение № 2292 от 2.4.2019 г. по адм. д. № 4187 от 2018 г. на Административен съд – София-град.

²⁴ Пак там.

акт, в което продължение се изразява първоначалното волеизявление на административния орган²⁵. Правилата за нейното упражняване са уредени в АПК. Предпоставките са следните:

1. годен за изпълнение акт на основание това, че актът е влязъл в сила или подлежи на предварително изпълнение, когато е:

- 1.1. индивидуален или общ административен акт;
- 1.2. решение, определение и разпореждане на административните съдилища;
- 1.3. споразумение пред административните органи или пред съда;
- 1.4. административен договор;
2. съобщение за започване на принудително изпълнение;
3. определяне на срок за доброволно изпълнение, отбелязан в съобщението;
4. неизпълнение или лошо изпълнение на административноправни задължения;
5. ново съобщение за насрочване на принудителното изпълнение (чл. 277 от АПК).

АПК).

Принудителното изпълнение може да се реализира само със средствата и методите, предвидени в закона (чл. 267 от АПК).

Принудата може да се упражни от *точно определени органи*, посочени в закона (чл. 271 от АПК). Когато актът не може да бъде изпълнен от издалия го орган и в специална правна норма липсва указание за такъв орган, принудителното изпълнение се извършва от службите на общината по нареждане на кмета (чл. 271, ал. 3 от АПК).

IV. Библиография

Дерменджиев, И., Д. Костов, Д. Хрусанов. *Административно право на Република България: обща част*. 5-то доп. изд. София: Сиби, 2010.

Еленков, А. Изпълнение на административни актове и съдебни решения по административни дела. В: *Коментар на Административнопроцесуалния кодекс*. София: Център за обучение на адвокати „Кръстю Цончев“, 2007.

Стайнов, П. *Изпълнението на административните актове (принуждения и наказания)*. София: Придворна печатница, 1936.

Янкулова, С., Т. Николова. *Промените в Административнопроцесуалния кодекс 2018*. София: Труд и право, 2018.

Тествайте познанията си, като отговорите на следните въпроси:

- Кой са формите на административните задължения?
- Каква е правната сила и изпълняемостта на нормативните административни актове?
- Кога настъпва изискуемостта на административноправните задължения?
- Как се реализира изпълнението на неокончателните индивидуални административни актове?
- Кога се допуска предварително изпълнение на административните актове?
- Кой са предметът, мястото и субектите на изпълнението?
- Кой са предпоставките за принудително изпълнение на административноправни задължения?

²⁵ Стайнов, П. *Изпълнението на административните актове (принуждения и наказания)*. София: Придворна печатница, 1936, 5.